Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
VERICA TRSTENJAK
prednesené 12. januára 2012 [1]

Vec C-591/10

Littlewoods Retail Ltd a i.
proti
Her Majesty's Commissioners for Revenue and Customs

[návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené kráľovstvo)]

„Vrátenie dane z pridanej hodnoty vybratej v rozpore s právom Únie — Úročenie — Jednoduché úroky — Zložené úroky — Procesná autonómia členských štátov — Zásada efektivity — Zásada ekvivalencie"

I – Úvod

1. Týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, sa Súdnemu dvoru predkladajú štyri otázky týkajúce sa povinnosti vrátiť daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH") vybratú v rozpore s právom Únie vyplývajúcej z práva Únie. Vnútroštátny súd pritom žiada najmä o objasnenie, či, a ak áno, v akom rozsahu je členský štát, ktorý vybral DPH v rozpore s právnymi predpismi Únie týkajúcimi sa DPH, povinný okrem vrátenia dane zaplatiť aj úroky z tejto hlavnej sumy.

II – Právny rámec

A – *Vnútroštátne právo*

2. Vo Value Added Tax Act 1994 (ďalej len „zákon o DPH z roku 1994") je obsiahnutá vnútroštátna právna úprava správy, vyberania a vymáhania DPH, ako aj možnosti odvolať sa na osobitný súd.

3. Ak zdaniteľná osoba zaplatí vyššiu DPH, môže podľa článku 80 zákona o DPH z roku 1994 žiadať o vrátenie preplatku. Článok 80 zákona o DPH z roku 1994 v rozsahu relevantnom pre toto konanie stanovuje:

„Článok 80 Odpočet alebo vrátenie nadmerne vykázanej DPH alebo preplatku DPH

1 — Jazyk prednesu: nemčina.
Jazyk konania: angličtina.

1. Ak zdaniteľná osoba:

a) úradu Commissioners vykáže DPH za predpísané zdaňovacie obdobie (bez ohľadu na to, kedy sa skončilo) a

b) pritom do dane na výstupe započíta sumu, ktorá nie je splatnou daňou na výstupe,

Commissioners je povinný túto sumu zdaniteľnej osobe odpočítať.

…

1B. Ak zdaniteľná osoba úradu Commissioners za zdaňovacie obdobie (bez ohľadu na to, kedy sa skončilo) zaplatí určitú sumu ako DPH, ktorá však nie je splatnou DPH, z iného dôvodu ako na základe:

a) sumy, ktorá nie je splatnou daňou na výstupe, ale je započítaná do sumy dane na výstupe, alebo

…,

Commissioners je povinný zaplatenú sumu zdaniteľnej osobe vrátiť.

2. Commissioners je povinný odpočítať alebo vrátiť sumu podľa tohto článku na základe žiadosti predloženej na tento účel.

2A. V prípade, že:

a) na základe žiadosti podľa tohto článku a na základe odsekov 1 alebo 1A má byť suma odpočítaná zdaniteľnej osobe a

b) po určení súm na započítanie na základe tohto zákona zostane celá suma alebo jej časť zdaniteľnej osobe ako nezapočítaná,

Commissioners je povinný zdaniteľnej osobe zaplatiť (alebo vrátiť) celú nezapočítanú sumu.

…

7. Okrem prípadov upravených v tomto článku Commissioners nie je povinný odpočítať alebo vrátiť sumu, ktorú zdaniteľná osoba vykázala alebo zaplatila ako DPH, ktorá však nebola splatnou DPH.“

4. Ak bolo žiadosti podanej podľa článku 80 zákona o DPH z roku 1994 vyhovené, zdaniteľná osoba môže mať nárok na úrok z preplatku vypočítaný v súlade s ustanoveniami článku 78 zákona o DPH z roku 1994. Článok 78 stanovuje:

„Článok 78 Úroky v prípadoch nesprávneho úradného postupu

1. Ak z dôvodu nesprávneho úradného postupu na strane Commissioners zdaniteľná osoba:

a) vykáže sumu dane na výstupe, ktorá však nie je splatnou daňou na výstupe, a v dôsledku toho je Commissioners povinný sumu zdaniteľnej osobe zaplatiť (alebo vrátiť) podľa článku 80 ods. 2A alebo

b) nepožiada o započítanie sumy, ktorú bola oprávnená na započítanie požadovať podľa článku 25 a ktorú jej Commissioners v dôsledku toho má povinnosť zaplatiť, alebo

c) [v iných prípadoch než spadajúcich pod písmená a) alebo b)] zaplatí úradu Commissioners ako DPH sumu, ktorá však nie je splatnou DPH a ktorú jej je Commissioners povinný vrátiť, alebo

d) je poškodená oneskoreným vrátením preplatku DPH, ktorý jej má Commissioners vrátiť,

Commissioners zdaniteľnej osobe zaplatí úroky z predmetnej sumy za príslušné obdobie v súlade s ustanoveniami stanovenými v tomto článku, ale iba ak a v rozsahu, v akom nie je povinný tak spraviť podľa iných ustanovení.

…

3. Podľa tohto článku majú byť úroky zaplatené na základe príslušnej úrokovej sadzby podľa článku 197 Finance Act 1996 [finančný zákon z roku 1996].

…“

III – Skutkový stav a návrh na začatie prejudiciálneho konania

5. Žalobkyne vo veci samej v Spojenom kráľovstve vykonávali, respektíve vykonávajú katalógový zásielkový obchod, pri ktorom prostredníctvom siete osôb nazývaných „obchodní zástupcovia“ distribuujú katalógy a predávajú tovar uvedený v týchto katalógoch. Obchodní zástupcovia boli odmeňovaní províziou z predaja, ktorý uskutočnili alebo ktorý bol uskutočnený prostredníctvom nich (ďalej len „predaj prostredníctvom tretej osoby“), pričom províziu mohli dostať v hotovosti, mohli si ju započítať na vlastné nákupy, ktoré uskutočnili v minulosti alebo (uplatnením vyššej sadzby provízie) na nákupy v budúcnosti.

6. V konaní vo veci samej nie je sporné, že provízia platená z predaja prostredníctvom tretej osoby sa v období od roku 1973 do októbra 2004 v rámci výpočtu DPH nesprávne kvalifikovala tak podľa práva Únie, ako aj podľa vnútroštátneho práva, čím bol pri určitých dodávkach omylom stanovený príliš vysoký základ dane a v dôsledku toho bola zaplatená príliš vysoká DPH.

7. Od októbra 2004 vrátil Her Majesty’s Commissioners for Revenue & Customs (ďalej len „žalovaný vo veci samej“) na základe článku 80 zákona o DPH z roku 1994 žalobkyniam vo veci samej preplatok DPH vo výške približne 204 774 763 GBP. Navyše zaplatil žalovaný vo veci samej podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 jednoduché úroky vo výške 268 159 135 GBP.

8. Žalobkyne vo veci samej žiadajú zaplatenie ďalších súm v celkovej výške približne 1 miliardy GBP. Podľa ich názoru táto suma predstavuje majetkovú výhodu, ktorú Spojené kráľovstvo získalo prostredníctvom základnej sumy preplatku DPH. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti rozsudkom z 19. mája 2010 rozhodol, že sa táto žaloba podľa vnútroštátneho práva a bez ohľadu na právo Únie musí zamietnuť.

9. Keďže vnútroštátny súd má pochybnosti týkajúce sa súladu tohto záveru s požiadavkami práva Únie, predložil Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

„1. Ak zdaniteľná osoba zaplatila členskému štátu preplatok DPH, ktorý tento štát vybral v rozpore s požiadavkami práva Únie v oblasti DPH, je náhrada, ktorú poskytne členský štát, ak predstavuje len a) vrátenie samotnej sumy preplatku DPH a b) základný úrok vypočítaný z preplatku DPH podľa vnútroštátnej právnej úpravy, akou je článok 78 zákona o DPH z roku 1994, v súlade s právom Únie?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, požaduje sa podľa práva Únie od členského štátu, aby poskytol náhradu, ktorou a) vráti samotný preplatok DPH a b) zaplatí zložený úrok vyjadrujúci mieru využiteľnej hodnoty preplatku, ktorú mal k dispozícii členský štát, a/alebo stratu využiteľnej hodnoty, ktorá vznikla zdaniteľnej osobe na základe nemožnosti využiť sumu preplatku?

3. Ak sú odpovede na prvú a druhú otázku záporné, aká náhrada, ktorú musí členský štát poskytnúť vzhľadom na využiteľnú hodnotu preplatku a/alebo na úrok, sa vyžaduje podľa práva Únie okrem samotného vrátenia preplatku DPH?

4. Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, môže sa podľa zásady efektivity v práve Únie od členského štátu vyžadovať neuplatnenie vnútroštátnych ustanovení, ktoré predstavujú obmedzenia (akými sú články 78 a 80 zákona o DPH z roku 1994) akéhokoľvek nároku či prostriedku nápravy, ktoré by zdaniteľná osoba inak mohla využiť na uplatnenie nároku uvedeného v odpovedi Súdneho dvora na prvé tri otázky, ktorý vyplýva z práva Únie, alebo stačí, ak vnútroštátny súd také obmedzenia neuplatní len vo vzťahu k niektorému z takýchto vnútroštátnych nárokov či prostriedkov nápravy?

   Akými ďalšími zásadami by sa mal vnútroštátny súd riadiť pri uplatňovaní tohto práva Únie, aby splnil požiadavky vyplývajúce zo zásady efektivity?“

IV – Konanie pred Súdnym dvorom

10. Návrh na začatie prejudiciálneho konania datovaný 4. novembra 2010 bol kancelárii Súdneho dvora doručený 14. decembra 2010. V písomnej časti konania podali vyjadrenia žalobkyne vo veci samej, Spojené kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Cyperská republika, Holandské kráľovstvo, Francúzska republika, Fínska republika, ako aj Európska komisia. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 22. novembra 2011, sa zúčastnili zástupcovia žalobkýň vo veci samej, Spojeného kráľovstva a Komisie.

V – Tvrdenia účastníkov konania

A – *Prvá, druhá a tretia prejudiciálnu otázka*

11. Podľa názoru *Komisie* treba na prvú, druhú a tretiu prejudiciálnu otázku odpovedať v tom zmysle, že keď zdaniteľná osoba zaplatila preplatok DPH, ktorú členský štát vybral v rozpore s požiadavkami právnych predpisov Únie týkajúcich sa DPH, prostriedok nápravy, ktorý spočíva len vo vrátení preplatku základnej sumy a v zaplatení jednoduchého úroku z tejto sumy, je v súlade s právom Únie, ak tento prostriedok nápravy vedie k primeranému vráteniu alebo primeranej kompenzácii za stratu využívania daných finančných prostriedkov a ak vnútroštátne právne predpisy nestanovujú nijaké veľkorysejšie prostriedky nápravy týkajúce sa iných daní.

12. *Vlády Spojeného kráľovstva*, *Cyperskej republiky*, *Francúzskej republiky a Spolkovej republiky Nemecko* odpovedajú na prvú prejudiciálnu otázku v tom zmysle, že prostriedok nápravy poskytnutý členským štátom, ktorý v prípade výberu DPH v rozpore s právom Únie zahŕňa vrátenie preplatku základnej sumy a jednoduché úročenie tejto sumy podľa vnútroštátnych právnych predpisov, je v súlade s právom Únie. Aj *fínska vláda* odpovedá na prvú prejudiciálnu otázku v tomto zmysle a zdôrazňuje pritom, že treba zohľadňovať zásady efektivity a ekvivalencie. *Holandská vláda* podobným spôsobom uvádza, že právo Únie nezaväzuje členské štáty, aby pri vrátení DPH vybratej v rozpore s právom Únie platili zložené úroky. Za týchto okolností podľa názoru vlád Spojeného kráľovstva a Cyperskej republiky, ako ani holandskej a fínskej vlády nie je potrebné odpovedať na druhú, tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku.

13. Pokiaľ ide o odpoveď na prvú, druhú a tretiu prejudiciálnu otázku, *žalobkyne vo veci samej* vychádzajú zo stanoviska, že prostriedky nápravy, ktoré musia poskytnúť členské štáty na účel vrátenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie, musia viesť ku kompenzácii výhody, ktorú získal členský štát použitím hlavnej sumy, ktorú vybral v rozpore s právom Únie. Otázka, či má prostriedok nápravy okrem vrátenia preplatku hlavnej sumy zahŕňať aj jednoduché úročenie, úročenie so zloženým úrokom alebo iné úročenie, patrí do pôsobnosti vnútroštátnych súdov.

B – *Štvrtá prejudiciálna otázka*

14. Podľa názoru *žalobkýň vo veci samej* treba na štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedať v tom zmysle, že také vnútroštátne obmedzenie týkajúce sa vymáhania nárokov vyplývajúcich zo samotného práva Únie (ako je uvedené v článkoch 78 a 80 zákona o DPH z roku 1994), ktoré je v rozpore s právom Únie a týka sa dvoch rozdielnych vnútroštátnych prostriedkov nápravy, nesmie byť, pokiaľ ide o tieto dva prostriedky nápravy, použité, keď sa osoba, ktorá má nárok na vrátenie dane, môže podľa vnútroštátnych právnych predpisov slobodne rozhodnúť pre jeden z týchto prostriedkov.

15. Podľa názoru *Komisie* na štvrtú otázku netreba odpovedať. Ak by sa však Súdny dvor napriek tomu rozhodol odpovedať na ňu, odpoveď by mala znieť, že ak sa ukáže, že článok 78 zákona o DPH z roku 1994 nie je v súlade s právom Únie, vôbec by sa nemal použiť.

VI – Právne posúdenie

A – *Prvá, druhá a tretia prejudiciálna otázka*

16. Prostredníctvom prvej, druhej a tretej prejudiciálnej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, akým spôsobom má byť v prospech zdaniteľnej osoby, ktorá má nárok na vrátenie DPH, zúročená DPH vybratá v rozpore s právom Únie v takom prípade, o aký ide v konaní vo veci samej. Vnútroštátny súd sa pritom pýta najmä na to, či musí vnútroštátne právo okrem vrátenia preplatku hlavnej sumy dane stanoviť úročenie tejto sumy „jednoduchým“ úrokom (prvá prejudiciálna otázka), „zloženým“ úrokom (druhá prejudiciálna otázka) alebo iným úrokom, ktorý má bližšie stanoviť Súdny dvor (tretia prejudiciálna otázka).

17. Pod pojmom „jednoduchý“ úrok chápe vnútroštátny súd úročenie bez kapitalizácie úrokov z predchádzajúcich účtovných období. Úročenie „zloženými“ úrokmi by naproti tomu znamenalo, že úroky z predchádzajúcich účtovných období sa pripočítajú ku kapitálu, takže sa stávajú súčasťou základu pre výpočet úrokov za nasledujúce obdobia úročenia.

18. Východiskom pre odpoveď na prvú až tretiu prejudiciálnu otázku je konštatovanie, že problematika úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie nebola výslovne upravená ani v druhej smernici o DPH [2], ani v šiestej smernici [3].

2 — Druhá smernica Rady 67/228/EHS z 11. apríla 1967 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – štruktúra a podmienky uplatňovania spoločného systému dane z pridanej hodnoty [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 71, s. 1303).

3 — Šiesta smernica Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia (Ú. v. ES L 145, s. 1; Mim. vyd. 09/001, s. 23).

19. Navyše treba zdôrazniť, že žalobkyne vo veci samej nepodali žaloby o náhradu škody z dôvodu porušenia práva Únie Spojeným kráľovstvom.[4] Podľa tvrdenia vnútroštátneho súdu nie je v konaní vo veci samej sporné, že nie sú splnené podmienky pre nárok na náhradu škody štátom podľa práva Únie. V konaní vo veci samej teda ide o žaloby o vrátenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie, ktoré nemožno kvalifikovať ako žaloby o náhradu škody.

20. Vzhľadom na toto objasnenie treba pri odpovedi na prvú až tretiu prejudiciálnu otázku vychádzať z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej sú členské štáty v zásade povinné vrátiť dane vybraté v rozpore s právom Únie.[5] Z toho vyplývajúci nárok zdaniteľnej osoby na vrátenie dane vybratej v rozpore s právom Únie je následkom a súčasťou práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z ustanovení práva Únie zakazujúcich také dane.[6]

21. Pri súdnom vymáhaní takýchto nárokov na vrátenie dane vyplývajúcich z práva Únie sa osoby, ktoré majú nárok na vrátenie dane, musia obrátiť na súdy členských štátov.[7]

22. V prípade neexistencie príslušnej právnej úpravy Únie je aj konkrétna procesnoprávna úprava žalôb o vrátenie dane vecou členských štátov, ktoré však v tejto súvislosti musia neustále zohľadňovať zásady ekvivalencie a efektivity.[8] Pritom prináleží jednotlivým členským štátom, aby určili príslušné súdy a upravili procesné podmienky žalôb o vrátenie dane, pričom tieto podmienky jednak nesmú byť menej výhodné ako podmienky vzťahujúce sa na obdobné žaloby vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a jednak nesmú viesť k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv priznaných právnym poriadkom Únie (zásada efektivity).[9]

23. Táto úloha členských štátov upraviť procesnoprávne podmienky uplatňovania nárokov fyzických a právnických osôb vyplývajúcich z práva Únie a voľná úvaha, ktorú pri tom členské štáty majú, sa tradične zahŕňajú pod pojem „procesná autonómia členských štátov“. Tento pojem je, samozrejme, trochu zavádzajúci a nepresný. Zatiaľ čo výraz „autonómia“ pravdepodobne označuje rozsiahlu voľnú úvahu členských štátov pri stanovovaní procesnoprávnych pravidiel, podľa judikatúry Súdneho dvora takáto absolútna voľná úvaha neexistuje. Súdny dvor totiž v tejto judikatúre vychádza na jednej strane z povinnosti členských štátov, ktorá vyplýva z právnych predpisov Únie, umožniť procesnoprávne

4 — Podľa ustálenej judikatúry právo Únie nebráni tomu, aby bola podaná žaloba o náhradu škody z dôvodu porušenia práva Únie spolu so žalobou o vydanie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu; pozri len rozsudok z 20. októbra 2011, Danfoss a Sauer-Danfoss, C-94/10, Zb. s. I-9963, bod 32.

5 — Rozsudky z 15. septembra 2011, Accor, C-310/09, Zb. s. I-8115, bod 71; z 2. októbra 2003, Weber's Wine World a i., C-147/01, Zb. s. I-11365, bod 93, a z 8. marca 2001, Metallgesellschaft a i., C-397/98 a C-410/98, Zb. s. I-1727, bod 84.

6 — Pozri len rozsudky Danfoss a Sauer-Danfoss, už citovaný v poznámke pod čiarou 4, bod 20; zo 6. septembra 2011, Lady & Kid a i., C-398/09, Zb. s. I-7375, bod 17; z 28. januára 2010, Direct Parcel Distribution Belgium, C-264/08, Zb. s. I-731, bod 45; zo 14. januára 1997, Comateb a i., C-192/95 až C-218/95, Zb. s. I-165, bod 20, a z 9. novembra 1983, San Giorgio, 199/82, Zb. s. 3595, bod 12.

7 — ZFEÚ poskytuje jednotlivcom právo podať žalobu priamo na Súdny dvor len v niektorých veľmi špecifických konaniach – napríklad právo fyzických alebo právnických osôb podať žalobu podľa článku 263 ods. 4 ZFEÚ, článku 268 ZFEÚ alebo článku 270 ZFEÚ. Pozri v tejto súvislosti aj BASEDOW, J.: Der Europäische Gerichtshof und das Privatrecht. In: *Archiv für die civilistische Praxis*. Zv. 210, 2010, s. 157, 192 a nasl., ktorý v nemožnosti súkromných osôb predkladať spory týkajúce sa práv vyplývajúcich z právnych predpisov Únie na súd Únie vidí neuspokojivú nesúrodosť medzi procesnými a hmotnými právnymi predpismi Únie.

8 — Pozri len rozsudky Danfoss a Sauer-Danfoss, už citovaný v poznámke pod čiarou 4, bod 24; zo 6. októbra 2005, MyTravel, C-291/03, Zb. s. I-8477, bod 17, a Weber's Wine World a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 5, bod 103.

9 — Pozri len rozsudky Accor, už citovaný v poznámke pod čiarou 5, bod 79; z 8. júla 2010, Bulicke, C-246/09, Zb. s. I-7003, bod 25; z 13. marca 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Zb. s. I-2107, bod 111, a z 12. decembra 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, Zb. s. I-11753, bod 203.

vymáhanie nárokov vyplývajúcich zo samotného práva Únie.[10] Rozhodnutie o tom, či bude alebo nebude stanovená procesnoprávna úprava týkajúca sa vymáhania nároky vyplývajúcich z práva Únie, teda nezávisí od úvahy členských štátov. Na druhej strane je miera úvahy, ktorú majú členské štáty pri stanovení príslušného konania a jeho podmienok, obmedzená zásadami efektivity a ekvivalencie.

24. Zásada „procesnej *autonómie*" teda členským štátom neposkytuje skutočnú autonómiu, ale len určitú mieru voľnej úvahy v súvislosti s procesnoprávnou úpravou nárokov vyplývajúcich z práva Únie, ktorých súdne vymáhanie v právnych predpisoch Únie nie je konkrétne upravené.[11] „*Procesná* autonómia" členských štátov navyše nezostala v judikatúre Súdneho dvora obmedzená na procesnoprávne aspekty. Naopak, vzťahuje sa čiastočne aj na obsahovú úpravu nárokov vyplývajúcich z práva Únie[12], takže procesná autonómia súčasne zahŕňa určitú „remedial autonomy" členských štátov[13].

25. Hoci je pojem „procesná autonómia členských štátov" v dôsledku toho v dvoch smeroch nepresný, v judikatúre Súdneho dvora sa napriek tomu presadil ako obzvlášť zaužívaná koncepcia.[14] S výhradou vysvetlenia uvedeného vyššie ho budem aj ja naďalej používať.

26. V súvislosti s judikatúrou týkajúcou sa procesnej autonómie členských štátov sa Súdny dvor už viackrát vyjadril k otázke úročenia sumy vybratej v rozpore s právom Únie. Jednotlivé rozsudky však vykazujú mierne rozdiely, na základe ktorých možno rozlišovať dva smery judikatúry.

27. V prvej sérii – predovšetkým starších – rozsudkov Súdny dvor rozhodol, že problematika platenia úrokov zo súm vybratých v rozpore s právom Únie je vedľajšou otázkou, ktorú majú upraviť vnútroštátne právne predpisy. Členské štáty majú pritom najmä upraviť otázku úhrady úrokov, vrátane dátumu, od ktorého sa majú tieto úroky počítať, a ich sadzby. V tomto zmysle rozhodol Súdny dvor v rozsudkoch Roquette Frères/Komisia[15] a Express Dairy Foods[16]. Táto línia judikatúry je potvrdená o. i. v rozsudku Ansaldo Energia a i.[17], ako aj v rozsudku N[18].

10 — Pozri v tejto súvislosti už rozsudok zo 16. decembra 1976, Rewe-Zentralfinanz a Rewe-Zentral (33/76, Zb. s. 1989), ktorý sa považuje za zásadný rozsudok týkajúci sa koncepcie procesnej autonómie členských štátov v judikatúre Súdneho dvora. V tomto rozsudku, ktorý sa týkal súladu vnútroštátnych lehôt na súdne vymáhanie nárokov vyplývajúcich z práva Únie s právnymi predpismi Únie, spojil Súdny dvor koncepciu procesnej autonómie členských štátov so zásadou lojálnej spolupráce medzi Úniou a členskými štátmi upravenou teraz v článku 4 ods. 3 ZEÚ. Z tejto zásady vyvodil najmä to, že úloha zabezpečiť právnu ochranu, na ktorú majú občania nárok priamo z práva Únie, prináleží vnútroštátnym súdom. Cieľom tejto úlohy členských štátov je zabezpečiť úplný účinok práva Únie a je úzko spojená so zásadou účinnej súdnej ochrany, respektíve so základným právom na účinný prostriedok nápravy podľa článku 47 Charty základných práv. Pokiaľ ide o túto súvislosť medzi povinnosťami členských štátov podľa článku 4 ZEÚ, zabezpečením úplného účinku práva Únie a zásadou účinnej súdnej ochrany, respektíve základným právom na účinný prostriedok nápravy podľa článku 47 Charty základných práv, pozri len rozsudok z 15. apríla 2008, Impact (C-268/06, Zb. s. I-2483, bod 41 a nasl.).

11 — Pozri v tejto súvislosti najmä KAKOURIS, C. N.: Do the Member States possess judicial procedural ‚autonomy'? In: *C.M.L. Rev*. 1997, s. 1389 a nasl. Pozri aj VAN GERVEN, W.: Of Rights, Remedies and Procedures. In: *C.M.L. Rev*. 2000, s. 501, 502, ktorý o. i. navrhuje nahradiť pojem procesná autonómia pojmom procesná príslušnosť členských štátov. Rovnako aj DELICOSTOPOULOS, J.: Towards European Procedural Primacy in National Legal Systems. In: *ELJ*. 2003, s. 599 a nasl., ktorý v tejto súvislosti vychádza z kombinácie procesnej príslušnosti členských štátov a prednosti procesného práva Únie.

12 — Pozri len rozsudok zo 4. júla 2006, Adeneler a i. (C-212/04, Zb. s. I-6057, bod 90 a nasl.), v ktorom sa Súdny dvor odvolal o. i. na zásadu procesnej autonómie pri odpovedi na otázku, aké opatrenia, respektíve sankcie musia členské štáty stanoviť, aby zabránili nedodržiavaniu nárokov vyplývajúcich z práva Únie, o ktoré ide v danom konaní. Rovnako aj rozsudky zo 7. septembra 2006, Marrosu a Sardino, C-53/04, Zb. s. I-7213, bod 50 a nasl., a Vassallo, C-180/04, Zb. s. I-7251, bod 35 a nasl.

13 — Pozri v tejto súvislosti TRSTENJAK, V., BEYSEN, E.: European Consumer Protection Law: Curia semper dabit remedium? In: *C.M.L. Rev*. 2011, s. 95, 104 a nasl.

14 — O úlohe procesnej autonómie členských štátov v systéme európskeho občianskeho práva procesného pozri tiež WAGNER, G., in STEIN, JONAS: *Kommentar zur Zivilprozessordnung*. 22. vyd. Tübingen 2011. Úvod k článku 1, bod 68 a nasl.

15 — Rozsudok z 21. mája 1976, 26/74, Zb. s. 677, bod 11 a nasl.

16 — Rozsudok z 12. júna 1980, 130/79, Zb. s. 1887, bod 16 a nasl.

17 — Rozsudok z 15. septembra 1998, C-279/96, C-280/96 a C-281/96, Zb. s. I-5025, bod 28.

18 — Rozsudok zo 7. septembra 2006, C-470/04, Zb. s. I-7409, bod 60.

28. V druhej sérii – predovšetkým novších – rozsudkov Súdny dvor naproti tomu rozhodol, že zdaniteľnej osobe patrí podľa právnych predpisov Únie nárok na úhradu úrokov z daní vybratých v rozpore s právom Únie. Počiatkom tejto línie judikatúry bol rozsudok Metallgesellschaft a i.[19], v ktorom sa Súdny dvor zaoberal prípadom dane zaplatenej vopred v rozpore s právom Únie. V tomto rozsudku najskôr potvrdil svoju staršiu judikatúru, podľa ktorej je v pôsobnosti vnútroštátneho práva upraviť všetky vedľajšie otázky týkajúce sa vrátenia neoprávnene vyrubených daní, ako sú prípadné zaplatenie úrokov, dátum, od ktorého musí byť tento úrok zaplatený, a úrokovej miery.[20] Následne však objasnil, že v prípade predčasnej splatnosti dane v rozpore s právom Únie je priznanie úrokov z hľadiska práva Únie povinné. V tejto súvislosti najmä uviedol, že právna norma Únie, ktorá bráni predčasnej splatnosti, poskytuje zdaniteľnej osobe nárok na úroky zo sumy dane zaplatenej vopred za obdobie medzi zaplatením dane vopred – v rozpore s právom Únie – a dátumom splatnosti dane – v súlade s právom Únie.[21]

29. Túto novú líniu judikatúry potvrdili rozsudky Test Claimants in the FII Group Litigation[22] a Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation[23]. Navyše obidva tieto rozsudky dokazujú, že argumentáciu vytvorenú v rozsudku Metallgesellschaft a i. týkajúcu sa daní zaplatených vopred v rozpore s právom Únie možno použiť aj na také prípady, keď bol výber daní celkovo v rozpore s právom Únie. Toto je aj logické. Pri odôvodnení nároku na úroky z daní zaplatených vopred v rozpore s právom Únie, ktorý vyplýva z práva Únie, totiž Súdny dvor vychádza z konštatovania, že zdaniteľná osoba utrpela straty vzniknuté na základe nemožnosti disponovať peňažnými sumami v dôsledku predčasnej splatnosti dane, pričom tieto straty treba kvalifikovať ako sumy, ktoré boli členským štátom vybraté, respektíve mu boli zaplatené v rozpore s právom Únie.[24] Pretože aj výber daní v rozpore s právom Únie vedie k nemožnosti disponovať odvedenými sumami až do ich vrátenia, nie je zjavný nijaký dôvod na rozlišovanie medzi nárokom na úroky vyplývajúcim zdaniteľnej osobe z práva Únie v kontexte daní vopred zaplatených v rozpore s právom Únie a takýmto nárokom v kontexte platieb dane vykonaných v rozpore s právom Únie.

30. Z týchto úvah vyplýva, že členské štáty, ktoré vybrali dane v rozpore s právom Únie, majú podľa novšej judikatúry Súdneho dvora v zásade povinnosť tak vrátiť dane vybraté v rozpore s právom Únie, ako aj uhradiť úroky na účel kompenzácie nemožnosti disponovať s odvedenými sumami. Zdaniteľná osoba má teda právo na vrátenie dane, ako aj právo na úhradu úrokov. Tieto práva zdaniteľnej osoby sa zakladajú na ustanoveniach práva Únie, podľa ktorých sú vybraté dane zakázané.

31. Pri uplatnení judikatúry týkajúcej sa procesnej autonómie členských štátov je konkrétna hmotnoprávna a procesnoprávna úprava nároku zdaniteľnej osoby na úroky vyplývajúceho z práva Únie vecou členských štátov. Členské štáty majú teda určiť podmienky úročenia a pritom sú povinné dodržiavať zásady efektivity a ekvivalencie. K týmto podmienkam patrí aj rozhodnutie o tom, či sa úročenie vykoná podľa systému „jednoduchých úrokov“ alebo naopak podľa systému „zložených úrokov“.

32. Z údajov vnútroštátneho súdu vyplýva, že Spojené kráľovstvo si povinnosť vyplývajúcu z práva Únie poskytnúť úroky zdaniteľnej osobe, ktorá má nárok na vrátenie DPH, splnilo. Naproti tomu je sporné, či Spojené kráľovstvo pri stanovení podmienok tohto nároku na úroky neporušilo zásadu efektivity alebo zásadu ekvivalencie tým, že zaručilo len úročenie hlavnej sumy jednoduchým úrokom.

33. Podľa môjho názoru možno na otázku, či bola dodržaná zásada efektivity, odpovedať kladne.

19 — Rozsudok z 8. marca 2001, C-397/98 a C-410/98, Zb. s. I-1727.

20 — Tamže, bod 86.

21 — Tamže, body 87 a 89.

22 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 202 a nasl.

23 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 112.

24 — Pozri najmä rozsudok Test Claimants in the FII Group Litigation, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 205.

34. Podľa ustálenej judikatúry zásada efektivity členským štátom zakazuje, aby výkon práva priznaného právnym poriadkom Únie prakticky znemožnili alebo ho nadmerne sťažili.[25] V kontexte stanovenia podmienok nároku na úroky vyplývajúceho z práva Únie by teda porušenie zásady efektivity prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by bolo úročenie v konečnom dôsledku také nízke, že by tým bola nadmerne narušená podstata nároku na úroky vyplývajúceho z práva Únie.

35. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania v tejto súvislosti vyplýva, že Spojené kráľovstvo zaplatilo z DPH vybratej od žalobkýň vo veci samej v rozpore s právom Únie úroky podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994.

36. Úroky splatné podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 sa vypočítajú podľa článku 197 Finance Act 1996 (finančný zákon pre rok 1996) a Air Passenger Duty and Other Indirect Taxes (Interest Rate) Regulations 1998 [vyhláška z roku 1998 o poplatkoch a iných nepriamych daniach (úrokových sadzbách) pasažierov v leteckej preprave]. Všeobecným dôsledkom týchto ustanovení je, že od roku 1998 sú na účely článku 78 úrokové sadzby určené podľa priemernej základnej úrokovej sadzby šiestich clearingových bánk, ktorá sa nazýva „referenčná úroková sadzba“. Úrokové sadzby za obdobie rokov 1973 až 1998 sú uvedené v tabuľke č. 7 vyhlášky z roku 1998. Podľa článku 78 sa uplatňuje úroková sadzba vypočítaná ako referenčná úroková sadzba znížená o 1 %.V článku 78 je stanovené aj „príslušné obdobie“, za ktoré sa majú platiť úroky. V konaní vo veci samej začalo toto obdobie plynúť dňom, keď Commissioners prijal preplatok DPH, a skončilo sa v deň, keď dal Commissioners príkaz na úhradu preplatku DPH, z ktorého sa má úrok zaplatiť.

37. Na základe týchto ustanovení Spojené kráľovstvo vrátilo žalobkyniam vo veci samej DPH, ktorú vybralo v období rokov 1973 až 2004 v rozpore s právom Únie, vo výške približne 204 774 763 GBP spolu s jednoduchými úrokmi vo výške 268 159 135 GBP. V dôsledku toho bol žalobkyniam vo veci samej priznaný nárok na jednoduché úroky podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994, podľa ktorého úroky za obdobie približne 30 rokov (268 159 135 GBP) prevyšujú hlavnú sumu (204 774 763 GBP) o vyše 25 %. Takéto úročenie podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 podľa môjho názoru úplne vyhovuje zásade efektivity.

38. Otázka, či jednoduché úročenie podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 v konaní, ako je konanie vo veci samej, vyhovuje aj zásade ekvivalencie, sa naproti tomu nedá zodpovedať tak jednoducho.

39. Zásada ekvivalencie podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby sa pri uplatňovaní všetkých predpisov týkajúcich sa prostriedkov nápravy nerozlišovalo, či sa vytýka porušenie práva Únie alebo vnútroštátneho práva.[26] Pre dané konanie to znamená, že podmienky nároku na úroky z DPH vybratej v rozpore s právom Únie nesmú byť menej priaznivé než podmienky pre podobné nároky na úroky, ktoré vyplývajú z porušenia vnútroštátneho práva (ďalej len „obdobné vnútroštátne nároky na úroky“). V tejto súvislosti je predpokladom podobnosti vnútroštátnych nárokov na úroky použitých na porovnanie to, že tieto nároky môžu byť vzhľadom na ich predmet a podstatné znaky považované za obdobné.[27]

40. Pri odpovedi na otázku týkajúcu sa dodržania zásady ekvivalencie musí vnútroštátny súd, ktorý jediný má bezprostredné vedomosti o podmienkach úročenia nárokov na vrátenie dane voči štátu, v dôsledku toho preskúmať, či podmienky, ktoré platia pre úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994, zodpovedajú alebo nezodpovedajú podmienkam úročenia obdobných vnútroštátnych nárokov.

25 — Pozri len rozsudky Accor, už citovaný v poznámke pod čiarou 5, bod 79, a z 30. júna 2011, Meilicke a i., C-262/09, Zb. s. I-5669, bod 55.

26 — Pozri rozsudky z 15. apríla 2010, Barth, C-542/08, Zb. s. I-3189, bod 19; z 26. januára 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales, C-118/08, Zb. s. I-635, bod 33, a z 19. septembra 2006, i-21 Germany a Arcor, C-392/04 a C-422/04, Zb. s. I-8559, bod 62.

27 — Pozri len rozsudky Transportes Urbanos y Servicios Generales, už citovaný v poznámke pod čiarou 26, bod 35; Bulicke, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 28, a zo 16. mája 2000, Preston a i., C-78/98, Zb. s. I-3201, bod 49.

41. V tejto súvislosti treba upozorniť na to, že účastníci tohto konania rozdielne definujú okruh obdobných vnútroštátnych nárokov na úročenie, ktorý sa má použiť ako základ na porovnanie.

42. Podľa názoru Komisie sa má v rámci preskúmania zásady ekvivalencie vykonať porovnanie medzi úročením DPH vybratej v rozpore s právom Únie a úročením pri protiprávnom výbere iných daní. V súlade s týmto prístupom by teda muselo byť úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie porovnávané s úročením, ktoré je podľa vnútroštátneho práva stanovené pre prípad protiprávneho výberu iných priamych alebo nepriamych daní, než je DPH.

43. Vláda Spojeného kráľovstva naproti tomu uvádza, že úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie možno porovnávať len s úročením protiprávne vybratých nepriamych daní, nie však s úročením protiprávne vybratých priamych daní.

44. Podľa názoru holandskej vlády[28] si zásada ekvivalencie v prípade, o aký ide v tejto veci, naopak vyžaduje, aby sa so žalobami o vrátenie protiprávne vybratej DPH zaobchádzalo rovnakým spôsobom ako s vnútroštátnymi žalobami o vrátenie obdobných poplatkov alebo daní. V súlade s týmto prístupom by sa teda malo najskôr zistiť, ktoré dane a poplatky sú porovnateľné s DPH. Následne by sa museli porovnať podmienky úročenia v prípade protiprávneho výberu takýchto obdobných daní a poplatkov s podmienkami úročenia v oblasti DPH.

45. Francúzska vláda[29] sa v tejto súvislosti odvoláva na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej je vnútroštátna úprava vrátenia dane v súlade so zásadou ekvivalencie, keď je rovnakým spôsobom použiteľná na všetky žaloby bez ohľadu na to, či sa zakladajú na porušení práva Únie alebo vnútroštátneho práva, pokiaľ ide o rovnaký druh daní alebo poplatkov.

46. Tieto odlišné úvahy Komisie, vlády Spojeného kráľovstva a holandskej a francúzskej vlády jasne ukazujú, že konkrétne zisťovanie obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky sa môže v prípade, o aký ide v konaní vo veci samej, ukázať ako obzvlášť zložité.

47. Pri zisťovaní obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky musí vnútroštátny súd vychádzať z podstatných znakov nároku na úročenie protiprávne vybratej DPH, ktorý vyplýva z práva Únie. Obdobné sú pritom v každom prípade nároky na úročenie nepriamych daní vybratých v rozpore vnútroštátnym právom. Otázku, či treba nároky na úročenie priamych daní alebo poplatkov vybratých v rozpore s vnútroštátnym právom v prípade, o aký ide v predmetnej veci, považovať za obdobné vnútroštátne nároky na úroky, však nemožno zodpovedať *in abstracto*.[30] Ak by takáto otázka v konaní vo veci samej *de facto* vznikla v súvislosti s preskúmaním zásady ekvivalencie, mal by vnútroštátny súd požiadať Súdny dvor v novom návrhu na začatie prejudiciálneho konania o podrobnejšie objasnenie týkajúce sa obdobnosti príslušných vnútroštátnych nárokov na úroky.

48. Ak by aj vnútroštátny súd pri zohľadnení vyššie uvedených úvah napokon dospel k záveru, že existuje viac obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky, ktorých podmienky sú upravené rozdielne, nešlo by o porušenie zásady ekvivalencie už vtedy, keď DPH vybratá v rozpore s právom Únie nebola zúročená podľa najpriaznivejších podmienok, ktoré platia pre jeden alebo viac obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky. Podľa ustálenej judikatúry totiž zásadu ekvivalencie nemožno vykladať tak, že ukladá členským štátom povinnosť uplatňovať najpriaznivejšiu vnútroštátnu úpravu na všetky žaloby podané v určitej oblasti práva.[31]

28 — Písomné pripomienky holandskej vlády, bod 21.

29 — Písomné pripomienky francúzskej vlády, bod 55.

30 — Pozri v tejto súvislosti tiež rozsudok z 15. marca 2007, Reemtsma Cigarettenfabriken (C-35/05, Zb. s. I-2425, bod 43 a nasl.), v ktorom Súdny dvor v rámci posúdenia obdobnosti priamych a nepriamych daní prišiel k záveru, že systém priamych daní ako celok nesúvisí so systémom DPH.

31 — Rozsudky Bulicke, už citovaný v poznámke pod čiarou 9, bod 27; Transportes Urbanos y Servicios Generales, už citovaný v poznámke pod čiarou 26, bod 34; z 29. októbra 2009, Pontin, C-63/08, Zb. s. I-10467, bod 45, a Ansaldo Energia a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 17, bod 29.

49. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú, druhú a tretiu prejudiciálnu otázku odpovedať v tom zmysle, že zdaniteľná osoba, ktorá zaplatila preplatok DPH, ktorú vybral členský štát v rozpore s požiadavkami právnych predpisov Únie v oblasti DPH, má podľa práva Únie nárok na vrátenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie, ako aj nárok na úroky z hlavnej sumy, ktorá sa má vrátiť. Otázka, či sa má úročenie hlavnej sumy, ktorá sa má vrátiť, uskutočniť na základe systému „jednoduchých úrokov“ alebo naopak na základe systému „zložených úrokov“, sa týka podmienok nároku na úroky vyplývajúceho z práva Únie, ktoré majú určiť členské štáty pri dodržaní zásad efektivity a ekvivalencie.

B – *Štvrtá prejudiciálna otázka*

50. Štvrtou prejudiciálnou otázkou žiada vnútroštátny súd o objasnenie postupu, ktorý vyžaduje právo Únie v prípade, ak by jednoduché úročenie preplatku DPH vybratej v období rokov 1973 až 2004 podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 nespĺňalo požiadavky vyplývajúce zo zásady efektivity zakotvenej v práve Únie.

51. Ako som už uviedla, jednoduché úročenie preplatku DPH vybratej v období rokov 1973 až 2004 podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 je zlučiteľné so zásadou efektivity. Toto konštatovanie však neznamená, že treba štvrtú prejudiciálnu otázku považovať za bezpredmetnú. Z údajov vnútroštátneho súdu týkajúcich sa okolností štvrtej prejudiciálnej otázky vyplýva, že táto prejudiciálna otázka sa – napriek výslovnému odkazu na zásadu efektivity – týka v podstate účinkov zásady ekvivalencie.

52. Na lepšie pochopenie štvrtej prejudiciálnej otázky sa treba najskôr zaoberať rôznymi právnymi základmi nároku na úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie, o ktorých sa diskutuje v konaní vo veci samej. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania najmä vyplýva, že popri nároku na jednoduché úroky podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 prichádzajú do úvahy ešte dva ďalšie vnútroštátne právne základy nároku alebo prostriedky nápravy. Na jednej strane má ísť najmä o „mistake-based claim“ a na druhej strane o „Woolwich claim“. Použitie týchto dvoch právnych základov nároku podľa *Common Law* je podľa údajov vnútroštátneho súdu vylúčené vzhľadom na uplatniteľnosť článku 78 zákona o DPH z roku 1994.

53. Ak by sa ukázalo, že vylúčenie týchto právnych základov nároku podľa *Common Law* je v dôsledku uplatniteľnosti článku 78 zákona o DPH z roku 1994 v rámci odpovede na prvú až tretiu prejudiciálnu otázku v rozpore s právom Únie, vnútroštátny súd navrhuje spôsob, akým dosiahnuť riešenie v súlade s právom Únie, a to tak, že by sa žalobkyniam vo veci samej umožnilo uplatniť „Woolwich claim“, pričom použitie „mistake-based claim“ by zostalo vylúčené.

54. Vnútroštátny súd za týchto okolností svojou štvrtou prejudiciálnou otázkou žiada v podstate o vysvetlenie, či by v prípade konštatovania rozporu článkov 78 a 80 zákona o DPH z roku 1994 s právom Únie mohlo nepoužitie obmedzení, ktoré sa v nich nachádzajú, viesť v súvislosti s „Woolwich claim“ v konaní vo veci samej k úročeniu v súlade s právom Únie, alebo či by obmedzenia nachádzajúce sa v článkoch 78 a 80 zákona o DPH z roku 1994 mali zostať nepoužité vo vzťahu ku všetkým právnym základom nároku alebo prostriedkom nápravy podľa *Common Law*.

55. Žalobkyne vo veci samej v tejto súvislosti vo svojich písomných pripomienkach a ústnych vyjadreniach uviedli [32], že právne základy nároku podľa *Common Law*, ktoré sú relevantné v konaní vo veci samej, sa vyznačujú zásadou voľnej konkurencie nárokov, takže oprávnená osoba – ak sú dané všetky podmienky na ich uplatnenie – sa môže podľa vlastnej úvahy rozhodnúť pre jeden z nárokov, ktoré má na výber. Pre obidva nároky podľa *Common Law* („mistake-based claim“ a „Woolwich claim“), z ktorých majú žalobkyne vo veci samej na výber, platí šesťročná premlčacia lehota. V prípade „Woolwich claim“ táto lehota začína plynúť už od momentu úhrady, v prípade „mistake-based claim“

32 — Písomné pripomienky, body 34 a nasl. a 112 a nasl.

naproti tomu až od momentu, keď sa oprávnená osoba dozvedela o protiprávnosti svojej úhrady alebo sa o nej mala dozvedieť. Keďže žalobkyne vo veci samej podľa vlastných tvrdení uplatnili svoje nároky v rámci šesťročnej lehoty od momentu, keď sa o protiprávnosti svojej úhrady dozvedeli, majú v konaní vo veci samej osobitný záujem na tom, aby mohli svoj nárok opierať o „mistake-based claim“.

56. Pri odpovedi na štvrtú prejudiciálnu otázku treba vychádzať zo zásady, že podmienky úročenia daní vybratých v rozpore s právom Únie stanovujú členské štáty, pričom zohľadnia zásady efektivity a ekvivalencie. V tejto súvislosti som už dospela k záveru, že jednoduché úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994, ktoré stanovilo Spojené kráľovstvo, spĺňa požiadavky vyplývajúce zo zásady efektivity. [33]

57. Otázku, či toto jednoduché úročenie podľa článku 78 zákona o DPH z roku 1994 a s tým spojené vylúčenie ďalších právnych základov nároku podľa *Common Law* spĺňa aj požiadavky vyplývajúce zo zásady ekvivalencie, musí vnútroštátny súd zodpovedať podľa už uvedených kritérií. [34] V kontexte štvrtej prejudiciálnej otázky musí tento súd pritom zodpovedať najmä otázku, či si môže zdaniteľná osoba, ktorá požaduje vrátenie obdobných daní alebo poplatkov vybratých v rozpore s vnútroštátnym právom s úrokmi, voľne zvoliť právny základ nároku na úroky podľa *Common Law* alebo prípadne podľa zákona a v dôsledku toho sa – v prípade splnenia všetkých podmienok uplatnenia – sama rozhodnúť pre „Woolwich claim“, „mistake-based claim“ alebo iný právny základ nároku a tým sama určiť aj podmienky úročenia.

58. Ak by vnútroštátny súd mal pritom dospieť k záveru, že podmienky úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie sú menej výhodne upravené ako podmienky obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky, pretože zdaniteľné osoby si môžu určiť premlčaciu lehotu, ako aj ďalšie znaky obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky voľbou právneho základu nároku, čo nie je možné v prípade úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie, mal by použiť priaznivejšie podmienky, ktoré platia pre obdobné vnútroštátne nároky na úrok, aj pre úročenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie a tým umožniť zdaniteľným osobám slobodnú voľbu právneho základu nároku.

59. Na zabezpečenie úplnej účinnosti práva Únie by vnútroštátny súd bol v takomto prípade povinný v prípade potreby nepoužiť vnútroštátne predpisy, ktoré bránia úročeniu DPH vybratej v rozpore s právom Únie podľa priaznivejších podmienok, ktoré platia pre obdobné vnútroštátne nároky na úroky, a použiť vnútroštátne predpisy, ktoré pre obdobné vnútroštátne nároky stanovujú výhodnejšie podmienky na nároky na úroky vyplývajúce z práva Únie. [35] Táto povinnosť vyplýva bezprostredne z priameho účinku a prednosti ustanovení práva Únie [36], z ktorých vyplýva nárok na úroky zdaniteľnej osoby, ktorá má nárok na vrátenie DPH.

60. Napriek tomu treba aj na tomto mieste opäť pripomenúť, že zásadu ekvivalencie nemožno chápať v tom zmysle, že ukladá členským štátom povinnosť uplatňovať najpriaznivejšiu vnútroštátnu úpravu na obdobné žaloby týkajúce sa úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie. [37] Ak by sa teda ukázalo, že zdaniteľné osoby, ktoré majú nárok na vrátenie dane, môžu určiť premlčaciu lehotu a ďalšie podmienky úročenia voľbou právneho základu nároku len pri niektorých obdobných vnútroštátnych nárokoch na úroky, čo je pri iných obdobných vnútroštátnych nárokoch na úroky vylúčené, smie členský štát slobodnú voľbu právneho základu nároku vylúčiť aj pri úročení DPH vybratej v rozpore s právom Únie.

33 — Pozri bod 33 a nasl. týchto návrhov.

34 — Pozri bod 38 a nasl. týchto návrhov.

35 — Pozri len rozsudky z 15. júla 2010, Purrucker, C-256/09, Zb. s. I-7353, bod 99; zo 14. januára 2010, Kyrian, C-233/08, Zb. s. I-177, bod 61, a z 8. novembra 2005, Leffler, C-443/03, Zb. s. I-9611, bod 51.

36 — O prednosti práva Únie a priamom účinku práva Únie pozri len stanovisko Súdneho dvora 1/09 z 8. marca 2011, Zb. s. I-2099, bod 65, ako aj stanovisko Súdneho dvora 1/91 zo 14. decembra 1991, Zb. s. I-6079, bod 21.

37 — Pozri v tejto súvislosti judikatúru citovanú v poznámke pod čiarou 31.

61. Vzhľadom na uvedené treba na štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že ak vnútroštátny súd dospeje k záveru, že podmienky úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, sú menej priaznivé než podmienky obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky a že z toho dôvodu došlo k porušeniu zásady ekvivalencie, je povinný vykladať a uplatňovať vnútroštátne predpisy v tom zmysle, že DPH vybratá v rozpore s právom Únie sa úročí podľa priaznivejších podmienok, ktoré platia pre obdobné vnútroštátne nároky.

VII – Návrh

62. Vzhľadom na uvedené navrhujem, aby Súdny dvor na prejudiciálne otázky odpovedal takto:

1. Zdaniteľná osoba, ktorá zaplatila preplatok DPH, ktorú vybral členský štát v rozpore s požiadavkami právnych predpisov Únie v oblasti DPH, má podľa práva Únie nárok na vrátenie DPH vybratej v rozpore s právom Únie, ako aj nárok na úroky z hlavnej sumy, ktorá sa má vrátiť. Otázka, či sa má úročenie hlavnej sumy, ktorá sa má vrátiť, uskutočniť na základe systému „jednoduchých úrokov“ alebo naopak na základe systému „zložených úrokov“, súvisí s podmienkami nároku na úroky vyplývajúceho z práva Únie, ktoré majú určiť členské štáty pri dodržaní zásad efektivity a ekvivalencie.

2. Ak vnútroštátny súd dospeje k záveru, že podmienky úročenia DPH vybratej v rozpore s právom Únie, ktoré sú predmetom konania vo veci samej, sú menej priaznivé než podmienky obdobných vnútroštátnych nárokov na úroky a že z toho dôvodu došlo k porušenia zásady ekvivalencie, je povinný vykladať a uplatňovať vnútroštátne predpisy v tom zmysle, že DPH vybratá v rozpore s právom Únie sa úročí podľa priaznivejších podmienok, ktoré platia pre obdobné vnútroštátne nároky.